

„Toto je to, co naše vládnoucí třída rozhodla, že bude normální“: Vzpomínka na Aarona Bushnella

25. února 2024 kráčel 25letý příslušník amerického letectva **Aaron Bushnell** klidně k branám izraelské ambasády ve Washingtonu, D.C. Oblečený ve své vojenské uniformě, mluvil tiše do živého vysílání:

„Jsem aktivním příslušníkem Letectva Spojených států a již nebudu spolupachatelem genocidy. Chystám se provést extrémní akt protestu, ale ve srovnání s tím, co lidé zažívají v Palestině z rukou svých kolonizátorů, to vůbec není extrémní. Toto je to, co naše vládnoucí třída rozhodla, že bude normální.“

O chvíli později se zapálil. Jak ho pohlcovaly plameny, křičel znovu a znovu: „*Svobodu Palestině!*“

Aaron Bushnell zemřel o několik hodin později. Jeho tělo zahynulo, ale jeho slova zažehla globální konverzaci o svědomí, spoluvinně a ceně morálního mlčení.

Mučedník svědomí

Nazvat Aarona Bushnella mučedníkem znamená uznat, že zemřel za pravdu, kterou už nemohl popírat. Jeho čin nevzešel z zoufalství, ale z přesvědčení — radikální odmítnutí žít v morální pokrytecké společnosti, kterou viděl kolem sebe.

Bushnell chápal mechanismus moci. Jako řadový voják viděl, jak poslušnost a byrokracie udržují vzdálené války, jak je utrpení civilistů redukováno na statistiky a jak systémy sanitizují krutost jazykem jako „národní bezpečnost“ a „vedlejší škody“.

Ale jeho vzdor nebyl jen veřejný; byl také srdcervoucí osobní. Před smrtí **daroval všechny své úspory Fondu na pomoc palestinským dětem**, organizaci poskytující lékařskou péči a pomoc mladým obětem války. Také **zařídil, aby se o jeho milovanou kočku postaral soused**, čímž zajistil, že i v jeho posledním aktu protestu vedla každé jeho rozhodnutí soucit.

Taková gesta odhalují, že jeho protest nebyl odmítnutím života, ale jeho obranou.

V dnech před smrtí zveřejnil online:

„Mnoho z nás si rádo klade otázku: ‚Co bych dělal, kdybych žil během otroctví? Nebo na Jihu za éry Jima Crowa? Nebo za apartheidu? Co bych dělal, kdyby moje země páchala genocidu?‘ Odpověď zní: děláte to. Právě teď.“

Toto prohlášení bylo zároveň vyznáním i výzvou — zrcadlem drženým před společností, která se pyšní morálním pohledem zpět, zatímco toleruje současné zvěrstvo.

Normalizace nemyslitelného

Bushnellovo mrazivé varování — „*Toto je to, co naše vládnoucí třída rozhodla, že bude normální*“ — nebylo přeháněním. Bylo to diagnóza. Viděl svět, kde ničení celých čtvrtí v Gaze, hladovění civilistů a zabíjení dětí lze ospravedlnit jazykem politiky a obrany.

Pro něj byla hrůza nejen v samotném násilí, ale v tom, **jak snadno bylo toto násilí vysvětlováno**. Když vlády porušují lidská práva beztrestně a když to veřejnost přijímá jako pozadí geopolitiky, pak se zvěrstvo skutečně stalo obyčejným.

Bushnellův čin byl odmítnutím přijmout tuto novou normu. Jeho oheň prohlašoval: „*Ne, toto nemůže být normální.*“

Rozbitá autorita mezinárodního práva

V jádru Bushnellova protestu nebylo jen empatie k Gaze, ale strach o budoucnost lidstva. Jakmile jsou **normy mezinárodního práva** — proti kolektivnímu trestání, cílení na civilisty nebo hladovění jako války — porušeny bez následků, precedent zvou k globálnímu kolapsu.

Zdálo se, že chápe, že eroze odpovědnosti v jednom konfliktu ohrožuje všechny národy poté. Když se právo stane selektivním, když je spravedlnost podmíněná, samotná morálka se stane vyjednatelnou. Jeho smrt byla tedy **morálním výkřikem i prorockým varováním**: svět nemůže přežít, pokud moc může zabíjet bez studu.

Ozvěna svědomí: Linie morálního varování

Bushnellova slova patří k trvalé tradici myslitelů, kteří trvali na tom, že **zlo prospívá ne na nenávisti, ale na lhostejnosti**. Jeho úvahy rezonují napříč časem — s Einsteinovým humanismem, Burkeovým politickým realismem a morálním svědectvím Elieho Wiesela — každý konfrontoval otázku spoluviny ve své vlastní éře.

Když Bushnell napsal:

„Mnoho z nás si rádo klade otázku: ‚Co bych dělal, kdybych žil během otroctví? Nebo na Jihu za éry Jima Crowa? Nebo za apartheidu? Co bych dělal, kdyby moje země páchala genocidu?‘ Odpověď zní: děláte to. Právě teď.“

připojil se k této linii — přeměnil historický morální pohled zpět v obžalobu přítomnosti.

Einstein: Cena pozorování

Citát často připisovaný **Albertu Einsteinovi**, ačkoli neověřený, zachycuje Bushnellův význam:

„Svět nebude zničen těmi, kdo páchají zlo, ale těmi, kdo je sledují, aniž by cokoli udělali.“

Oba muži rozpoznali, že zlo se zřídka ohlásí; prosakuje do každodenního života rezignací a poslušností. Bushnell odmítl být pozorovatelem. Jeho čin byl konečným popřením pasivity — prohlášením, že mlčení samo o sobě je zbraní v rukou mocných.

Burke: Smrtelná pasivita „dobrých mužů“

Slavné varování **Edmunda Burka** stále rezonuje:

„Jediná věc potřebná k triumfu zla je, aby dobří muži nic nedělali.“

Bushnellovo poselství dává této myšlence novou naléhavost. „Dobří muži“ jeho doby nebyli padouši, ale občané, profesionálové a vojáci, kteří tiše udržovali systémy ničení. Řeknutím „*Děláte to. Právě teď*“, Bushnell rozbil útěšnou iluzi, že spoluvina je neutrální. Není. Je to aktivní účast na škodě nečinností.

Wiesel: Smrt empatie

A v pronikavých slovech **Elieho Wiesela** z jeho nobelovské přednášky v roce 1986:

„Protikladem lásky není nenávisť, je to lhostejnost.“

Pro Wiesela umožnila lhostejnost existenci Osvětimi; pro Bushnella umožňuje lhostejnost hořet Gaze. Oba muži viděli, že největší nebezpečí není vztek, ale morální otupení, které umožňuje zvěrstvům odehrávat se, zatímco svět sleduje přes obrazovky.

Bushnellův hlas se připojuje k jejich — ne v teorii, ale v plameni.

Svědectví skrze oheň

V průběhu historie bylo **sebeupálení** nejkrajnější formou svědectví — od tichého protestu Thích Quảng Đức v Saigonu po tibetské mnichy, kteří se zapálili za svobodu. Každý čin překládá morální výkřik do univerzálního jazyka utrpení.

Aaron Bushnell se připojil k této linii radikálního svědectví. Jeho plameny nebyly jen symbolem rozhořčení, ale pokusem probudit anestetizované svědomí mocných. Neusiloval o zničení druhých — jen o připomenutí, že život sám je ničení v našem jménu.

Nemluvil o pomstě, ale o osvobození — ne o zoufalství, ale o solidaritě.

Břemeno, které zanechal

Vzpomínat na Aarona Bushnella znamená nést těžkou odpovědnost. Jeho život vyžaduje, abychom konfrontovali svou vlastní spoluvinu v systémech, které obýváme. Kolik z nás, ptá se pozna hrobu, nadále přijímá jako „normální“ to, co by nás mělo děsit?

Nezanechal žádný manifest, žádnou organizaci — jen příklad jednoho člověka, který odmítl normalizovat zvěrstvo. Zajistil, aby jeho kočka byla v bezpečí, daroval své úspory dětem uvězněným ve válečné zóně a vkročil do historie jako živý otazník: *Co byste udělali vy?*

Jeho varování, „*Toto je to, co naše vládnoucí třída rozhodla, že bude normální,*“ není jen obviněním elit. Je to zrcadlo pro nás všechny. Neboť to, co je normalizováno shora, přežívá jen proto, že je přijímáno zdola.

Epilog: Plamen, který odmítá zhasnout

Poslední čin Aarona Bushnella nebyl koncem, ale otevřením — trhlinou v tkanině kolektivního popírání. Jeho smrt nám připomíná, že svědomí stále existuje, i když je pohřbeno pod mechanismem impéria.

Byl to voják, který si vybral lidskost před poslušností. Byl to muž, který zajistil, aby jeho kočka žila v bezpečí, zatímco on sám vkročil do ohně. Byl to občan, který odmítl přijmout, že genocida může být kdykoli „normální“.

■ „Toto je to, co naše vládnoucí třída rozhodla, že bude normální.“

Necht' tato slova zní v každé vládní síni, v každé redakci a v každé tiché domácnosti. Nejsou jen jeho varováním — jsou naším soudem.

Vzpomínat na Aarona Bushnella znamená odmítnout žít, jako by jeho protest byl marný. Jeho oheň nás volá k probuzení, k akci a k ukončení normalizace nelidskosti, než nás všechny pohltí.